

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski (przewodniczący)

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

SSA Marek Procek

w sprawie z wniosku D. Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Młodzieży z MPDZ "O."

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

przy udziale zainteresowanych: C. Spółki z o.o. - Ośrodek Profilaktyki i Rehabilitacji NZOZ i M. Z.

o podstawę wymiaru składek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 stycznia 2017 r.,

zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 13 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa .../15,

I. oddala zażalenie,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału [...] na rzecz [...] Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Młodzieży z MPDZ "O." [...] kwotę 1200 (jeden tysiąc dwieście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 stycznia 2016 r. Sąd Apelacyjny [...] zmienił wyrok Sądu Okręgowego [...] z dnia 9 lutego 2015 r. o tyle, że stwierdził, iż do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne

zainteresowanej M. Z. u płatnika składek - [...] Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Młodzieży MPDz „O.” z siedzibą [...], w okresach wymienionych w zaskarżonej decyzji, nie wlicza się kwot uzyskanych z tytułu umowy cywilnoprawnej zawartej z C. Spółką z o.o. - Ośrodkiem Profilaktyki i Rehabilitacji NZOZ [...], oddalił dalej idące odwołanie oraz dalej idącą apelację.

We wniesionej przez organ rentowy skardze kasacyjnej wskazano jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 8.036 zł.

Postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2016 r. Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398² § 1 k.p.c., odrzucił skargę kasacyjną jako niedopuszczalną. Sąd ten wskazał, że przedmiot odwołania stanowiła decyzja organu rentowego ustalająca wyłącznie podstawę wymiaru składek przy zastosowaniu zasady określonej w art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 963 ze zm., dalej jako ustawa systemowa), a nie podleganie zainteresowanej ubezpieczeniom społecznym. W spornym okresie zainteresowana podlegała tym ubezpieczeniom z tytułu pracowniczego zatrudnienia, a zastosowanie skutku z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej wiązało się jedynie z podwyższeniem podstawy wymiaru składek należnych od pracodawcy, a w konsekwencji ich wysokości.

W zażaleniu na powyższe postanowienie organ rentowy zarzucił: 1) naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 8 ust. 2a ustawy systemowej wskutek przyjęcia, że sprawy zainicjowane odwołaniem od decyzji opartej na tym przepisie, w których określa się podstawy wymiaru składek na poszczególne ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne mają charakter spraw, w których przedmiotem sporu jest tylko i wyłącznie kwestia wysokości składek należnych od danego płatnika składek, podczas gdy prawidłowa wykładnia tej regulacji prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż sprawa taka jest sprawą o objęcie obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, a ustalenie w decyzji wysokości podstawy wymiaru składek jest jedynie wtórnym i następczym zabiegiem prawnym umożliwiającym wyrażenie uznania, że dla danej osoby ubezpieczonej umowa cywilnoprawna nie stanowi tytułu do ubezpieczenia, a prawidłowym tytułem ubezpieczeniowym jest umowa o pracę; 2) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. przez ich błędne zastosowanie i

niezasadne przyjęcie, że sprawa wszczęta odwołaniem od decyzji określającej podstawę wymiaru składek jest sprawą o prawa majątkowe, w której dopuszczalność skargi kasacyjnej uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia, podczas gdy jest to sprawa o objęcie obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, w której skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest niezasadne.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że sprawa o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o której mowa w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c., to sprawa, w której spór dotyczy istnienia obowiązku podlegania danej osoby fizycznej ubezpieczeniom społecznym z któregośkolwiek tytułu wymienionego w art. 6 ustawy systemowej. W sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a tej ustawy chodzi o jeden, szeroko ujęty pracowniczy tytuł obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym. Z tą regulacją korespondują unormowania zawarte w art. 18 ust. 1a i w art. 20 ust. 1 ustawy, w których nakazano uwzględnianie w podstawie wymiaru składek osób w nim wymienionych również przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Płatnikiem tych składek, w myśl art. 4 pkt 2a ustawy systemowej, jest pracodawca, który jest zobowiązany uwzględniać w podstawie wymiaru składek za swoich pracowników także przychody uzyskiwane przez nich z tytułu umów cywilnoprawnych, o ile prace w ramach tych umów wykonują w warunkach objętych dyspozycją art. 8 ust. 2a ustawy. Uregulowanie to nie ustanawia zatem odrębnego tytułu ubezpieczenia, który mógłby stanowić przedmiot sporu przed sądem ubezpieczeń społecznych (por. postanowienia z dnia 19 sierpnia 2015 r., II UZ 14/15, LEX nr 2051058; z dnia 7 czerwca 2016 r., II UZ

11/16, LEX nr 2056879; z dnia 11 sierpnia 2016 r., II UZ 32/16, LEX nr 2113370 i powołane w nich orzeczenia).

W rezultacie, w sprawie, w której adresat decyzji organu rentowego wymierzającej, na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy systemowej, składki na ubezpieczenia społeczne (stwierdzającej obowiązek zapłaty składek) zaprzecza, że jest płatnikiem składek należnych za ubezpieczonego, spór przedmiotowo dotyczy składek na ubezpieczenia społeczne. Sprawa ta nie należy zatem do spraw wymienionych w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c., a o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia, którą stanowi kwota dodatkowych składek.

Z tych względów postanowiono jak w sentencji na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.

kc